

Ontmoetingen - Onbekende misdadiger

Schriftlezing: Lucas 23:33-43

Golgota betekent Schedelplaats. Die naam had deze heuvel vermoedelijk te danken aan zijn vorm. Volgens een oude Joodse legende was hier Adam begraven. Adam was hier begraven omdat hij in opstand tegen God was gekomen. Verbannen uit het paradijs.

En juist op de plaats waarvan men aannam dat die eerste mens begraven was, heropent Jezus, de 'tweede Adam', weer de toegang tot het paradijs.

Middeleeuwse schilders en beeldhouwers hebben van dit motief dankbaar gebruik gemaakt. Vaak is op hun schilderijen en beeldhouwwerken onder het kruis, in de heuvel, een doodshoofd zichtbaar: de schedel van Adam van wie de zonde verzoend wordt op de plaats waar hij begraven is.

Op die plek – buiten de muren van de stad Jeruzalem – doen de Romeinse soldaten hun werk. Opgekomen voor hun nummer werken ze plichtmatig af wat hen is opgedragen: bevel is bevel! Met touwen en grote draadnagels maken ze rabbi Jezus aan zijn kruis vast. 'Die komt er van zijn leven niet meer af!' Net als die twee ter dood veroordeelde vrijheidsstrijders, Zeloten. De één aan zijn rechterzijde, de andere aan zijn linkerhand. 'Wat kan het hen ook schelen?'

Door te loten verdelen ze de kleren van de veroordeelden. Het is hun verdiende loon. Vanaf het kruis horen ze de woorden van Jezus: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat ze doen."

Wie wel weten wat zij doen zijn de geestelijke leiders van het volk van Israël. Zij staan er op de Schedelplaats met hun neus bovenop en drijven de spot met rabbi Jezus. In zijn machteloosheid aan het kruis zien zij voor zichzelf een excuus om zich van zijn wonderen en prediking niets aan te hoeven trekken. "Anderen heeft hij gered; laat hij nu zichzelf redden als hij de messias van God is, zijn uitverkorene!"

En ook de soldaten kunnen het niet laten om deze Redder-van-niks te bespotten: "Als je de koning van de Joden bent, red jezelf dan."

Er is er slechts één die begrepen heeft dat Jezus hier onschuldig aan zijn kruis hangt. Hij heeft geluisterd naar de woorden van Jezus: de messias, de koning van de Joden. De ogen en het hart van deze Zeloot zijn opengegaan voor de werkelijke betekenis Wie Jezus is. Hij verdedigt Jezus tegenover zijn collega: "Wij hebben onze straf verdiend en worden beloond naar onze daden. Maar deze man heeft niets onwettigs gedaan."

En hij voegt eraan toe: "Jezus, denk aan mij wanneer u in uw koninkrijk komt." Hij gelooft het! Hij gelooft in de koninklijke macht van Jezus! En dat is zonder meer een wonder. Want menselijkerwijs gezien is het een dwaasheid om nog iets van Jezus te verwachten. Ten dode opgeschreven. En tóch gelooft deze onbekende misdadiger dat er eens een dag zal komen, waarop Jezus als koning zal verschijnen en Gods koninkrijk op aarde zal vestigen.

Dat is, beste mensen, wat geloven werkelijk is: zeker zijn van wat niet te zien is! Voor Jezus moet dat, midden in de verschrikking, de spot, de hoon en de pijn, een verademing zijn geweest. En Hij zegt tot de man: 'Zo lang hoef je niet te wachten. Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn!'

In de tijd van Jezus kende men drie betekenissen van het woord 'paradijs': het verloren paradijs van Adam - de eerste mens - uit Genesis, het paradijs van de eindtijd (denk aan het bijbelboek Openbaring) en het paradijs als de plaats waar de gestorven gelovigen verblijven. In die laatste betekenis gebruikt Jezus nu aan het kruis het woord 'paradijs'. Het is de plaats van het eeuwige leven tegenover de plaats van de eeuwige dood in de Gehenna, de hel.

En Jezus belooft de misdadiger zelfs meer dan hij vraagt: Jezus zal niet alleen aan hem denken, Jezus zal bij hem zijn en hij bij Jezus! Heden, vandaag, nog! Zelfs de dood kan hen niet meer van elkaar scheiden. In zijn stervensuur ontvangt hij het Léven!

Rabbi Jezus, de koning van de Joden, staat hier voor de 'poort' van het koninkrijk van God. Dat koninkrijk blijkt een rijk van genade te zijn, waarin schuldigen mogen binnenkomen. Wie zijn schuld erkent en onvoorwaardelijk in Jezus als zijn Redder gelooft mag met Hem mee naar binnen. Die mag voor eeuwig leven in het 'paradijs'. U, jij en ik!